

STANDAARDISERING CODERING LABORATORIUMBEPALINGEN

LOINC – NHG-TABEL DIAGNOSTISCHE BEPALINGEN

Achtergrond

Voor digitale uitwisseling van laboratoriumgegevens tussen het Huisarts Informatie Systeem (HIS) en het Laboratorium Informatie Systeem (LIS) wordt, zowel voor het aanvragen van onderzoek als voor terugrapportage van uitslagen, gebruik gemaakt van coderingssystemen. De [NHG-Tabel Diagnostische bepalingen](#) is een praktische, klinisch geïntereerde tabel, maar de mate van detaillering is beperkt. Het internationaal gebruikte LOINC-codestelsel is gedetailleerder. Bij elektronische uitwisseling tussen meerdere partijen is het essentieel dat metingen en resultaten eenduidig kunnen worden geïdentificeerd.

Begrippen

NHG-Tabel Diagnostische bepalingen

De [NHG-Tabel Diagnostische bepalingen](#) bevat codes voor laboratoriumbepalingen, andere diagnostische bepalingen en ook procedurele bepalingen. De tabel is bedoeld voor het vastleggen van onder andere laboratoriumonderzoek en bevat 3 assen: bepaling; materiaal en bijzonderheden.

LOINC

LOINC betekent *Logical Observation, Identifiers, Names and Codes*. Het laboratoriumdeel van LOINC bestaat uit de domeinen chemie, hematologie, serologie, microbiologie, toxicologie, parasitologie en virologie. Een LOINC-code verwijst naar 6 hoofdassen die een meting of waarneming definiëren:

- *component* (wat is onderzocht)
- *property* (eigenschap)
- *timing* (tijdsaspecten)
- *system* (type materiaal)
- *scale* (type uitslag)
- *method* (gebruikte methode).

Behoudens deze 6 hoofdassen beschrijft LOINC nog 41 velden die de meting verder verduidelijken. Een van die 41 velden is 'exUnits', *example unit*, dat een voorbeeld geeft van de eenheid (UCUM-eenheid) waarin de uitslag wordt gegeven, bijvoorbeeld mmol/L. Hoewel dit een voorbeeldeenheid is, wordt zij vaak als voorgeschreven eenheid gebruikt.

De Nederlandse laboratoria ontwikkelen een Nederlandse subset (zie [Nederlandse Labcodeset](#)) die de Nederlandse standaard vormt voor de aanvragen en de uitslagen. Deze subset is toepasbaar binnen alle genoemde domeinen.

Cascadeonderzoek

Bij het probleemgeoriënteerd aanvragen wordt op basis van een klinische vraagstelling passende diagnostiek uitgevoerd. Bij sommige vraagstellingen, bijvoorbeeld bij anemie of schildklieraandoeningen, worden aan de hand van een vooraf opgesteld stroomschema automatisch vervolgtests uitgevoerd indien een test afwijkend is (bijvoorbeeld bij een afwijkende TSH wordt het fT₄ bepaald). Dit wordt 'reflecterend testen' of 'cascadeonderzoek' genoemd.

Doel

Doel van het vaststellen van eenduidige en overeenkomende coderingen is de uitwisseling van laboratoriumgegevens te vergemakkelijken en de keuzes van de LESA inzichtelijk te maken voor huisarts en laboratorium: wat is de (digitale) aanvraag vanuit de huisarts, wat adviseert de LESA over deze aanvraag, wat wordt precies bepaald in het laboratorium en wat wordt er teruggekoppeld naar de aanvrager?

Werkwijze

Leden van de LESA-werkgroep (namens NVKC, NVMM, SAN en NHG) en leden van de NVKC-Commissie Automatisering, Informatisering & Communicatie Technologie (AICT) stellen, met als uitgangspunt de aanvragen geadviseerd vanuit de LESA, overeenkomstige coderingen vast tussen de NHG-Tabel Diagnostische bepalingen en de LOINC-tabel. Het is een lopend en lerend proces, waarin steeds meer bepalingen, geadviseerd binnen de LESA, zullen worden opgenomen en zo nodig verder worden gespecificeerd of verduidelijkt.

Tabel 1 Codering laboratoriumbepalingen

Deze tabel is een eerste aanzet tot koppeling tussen coderingen in de [NHG-Tabel Diagnostische bepalingen](#) en de LOINC-tabel. De koppelingen zijn alleen uitgewerkt voor de klinische vraagstellingen in de hoofdstukken Anemie, Hartfalen, Leveraandoeningen en Urineweginfecties van deze LESA.

Bepaling (zoals omschreven op het probleemgeoriënteerd aanvraagformulier)	NHG-Tabel Diagnostische bepalingen			LOINC
	Omschrijving	Nummer	Sleutelcode	
ALAT	alanineaminotransferase (ALAT;SGPT)	35	ALATB	1743-4
BNP	brain natriuretic peptide (BNP)	1966	BNP B	30934-4 47092-2
BSE	bezinking (BSE)	134	BSE B 1U	4537-7
CMV IgG en CMV IgM, CMV IgG aviditeit (cascade)	cytomegalovirus antistoffen cytomegalovirus IgG cytomegalovirus IgG kwantitatief cytomegalovirus IgM cytomegalovirus IgM kwantitatief cytomegalovirus IgG aviditeit	205 204 3118 206 3119 3057	CMVIB MT CMVGB CMVGB KW CMVMB CMVMB KW CMGAB	7852-7 7853-5 18298-0
creatinine	creatinine	523	KREAB	14682-9
EBV-EBNA en/of EBV VCA-IgG en/of EBV VCA IgM (tegelijk of in cascade)	Epstein-Barrvirus caps.ag. antistoffen Epstein-Barrvirus caps.ag. IgG Epstein-Barrvirus caps.ag. IgM	259 258 260	EBCIB EBCGB EBCMB	31374-2 7885-7 30340-4 7886-5
eGFR-EPI	eGFR volgens CKD-EPI formule	3583	KRECO FB	62238-1
erythrocytenaantal	erythrocyten	291	ERY B MT	789-8
Ferritine	ferritine	328	FERRB	2276-4
foliumzuur	foliumzuur	336	FOLIB	14732-2
glucose nuchter	glucose nuchter, veneus (lab)	372	GLUCB NU	14771-0
glucose niet nuchter	glucose niet nuchter, veneus (lab)	371	GLUCB NN	14749-6
Hb	hemoglobine (Hb)	412	HB B	59260-0
Hb-elektroforese	hemoglobine-elektroforese	427	HBEFB	94538-6
Hepatitis A				
IgM anti-HAV	Hepatitis A IgM	411	HAVMB	22315-6
Hepatitis B				
Anti-HB-core totaal, Anti-HB-core IgG, Anti-HB-core IgM (Meestal in cascade)	Hepatitis B core antistoffen totaal Hepatitis B core IgG Hepatitis B core IgM	421 420 422	HBCIB MT	22316-4 32685-0 22319-8 (cascade)
Anti-HBs	Hepatitis B surf.-ag. antist. (anti HBs)	434	HBSIB MT	16935-9
HbeAg	Hepatitis B e-ag.	426	HBEAB	31845-1
HBsAg	Hepatitis B surf.-ag. (Au-ag)	433	HBSAB	58452-4
HBV-DNA	Hepatitis B DNA (PCR) Hepatitis B DNA (PCR) kwantitatief	2897 2898	HBVDB HBVDB KW	29610-3 42595-9 48398-2
Hepatitis C				
Anti-HCV-antistoffen (Ig-totaal)	Hepatitis C antistoffen Hepatitis C confirmation test	444 443 (cascade)	HCVIB HCVCB	22327-1, 5199-5 (cascade)
HCV-RNA	Hepatitis C RNA (PCR) Hepatitis C RNA (PCR) kwantitatief	1981 2899	HCVRB HCVRB KW	5012-0 11011-4 38180-6

Bepaling (zoals omschreven op het probleemgeoriënteerd aanvraagformulier)	NHG-Tabel Diagnostische bepalingen			LOINC
	Omschrijving	Nummer	Sleutelcode	
Hepatitis E				
IgM Anti-HEV	Hepatitis E IgM	452	HEVMB	51798-7
Ijzer	Ijzer	323	FE B	14798-3
Kalium	Kalium	513	K B	2823-3
LDH	Lactaatdehydrogenase (LDH)	534	LDH B	14804-9
Leukocyten	Leukocyten	547	LEUKB MT	6690-2
Leukocytentest urine	Leukocyten urine (stick)	549	LEUKU SK	5799-2
MCV	M.C.V.	582	MCV B	787-2
Natrium	Natrium	624	NA B	2951-2
Nitriettest urine stick	Nitriet urine (stick)	2179	NITRU SK	5802-4
NT-proBNP	NT-pro brain natriuretic peptide (NT-proBNP)	1968	NTPRB	33763-4 33762-6
Reticulocyten	Reticulocyten	1276	RETIB	17849-1
Spijtserum	Spijtserum	2701	SPYTB S	Niet te koppelen
Transferrine	Transferrine	1376	TRFEB	3034-6
Trombocyten	Trombocyten	1379	TROMB MT	777-3
TSH	Schildklierdiagnostiek (TSH, zo nodig fT4)	2059	SCHKB CD	3016-3
Urinekweek met resistentiebepaling	Kweek urine	1338	STAKU	Niet te koppelen
Vitamine B12 actief	Vitamine B12 holo-transcobalamine/actief	2690	B12TB	72160-5
Vitamine B12 totaal	Vitamine B12	1412	VB12B	14685-2